

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза пољаничког д-ра Милутина Јанковића, лекара среза трстеничког, по потреби службе;

за лекара среза заглавског Илију Тодоровића, дипломисаног лекара Императорске војно - медицинске академије у Петрограду, и

за лекара среза добричког д-ра Владислава Маринковића, бив. питомца среза моравског и дипломисаног лекара бечког универзитета.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6. марта 1909. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за полицијског писара прве класе Управе вароши Београда Светислава Марковића, полицијског писара исте класе среза посаво-тамнавског, по молби;

за полицијског писара прве класе среза посаво-тамнавског Луку Петровића, полицијског писара друге класе начелства округа подринског;

за полицијског писара друге класе начелства скупа подринског Милана Поповића, полицијског писара исте класе среза деспотовачког, и

за полицијског писара треће класе среза деспотовачког Косту Трифуновића, практиканта среза рамског.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6. марта 1909. год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Миливоје Бели-Марковић, полицијски писар прве класе Управе вароши

Београда, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу исте.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6. марта 1909. год. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу јануару 1909. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца јануара извршено је у Србији:

1. Убиства	32
2. Детоубиства	1
3. Нехотичних убиства	2
4. Покушаја убиства	20
5. Разбојништва	7
6. Тешких телесних повреда	10
7. Паљевина	31
8. Опасних крађа	129
9. Злонамерних поништаја туђих ствари	19

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	31	или	96.8%
Детоубиства	1	»	100 %
Нехотичних убиства	2	»	100 %
Покушаја убиства	20	»	100 %
Разбојништва	7	»	100 %
Тешких телесн. повреда	10	»	100 %
Паљевина	4	»	12.9%
Опасних крађа	46	»	35.6%
Злонамерних поништаја туђих ствари	5	»	26.3%

Највећи број убиства извршен је помоћу *ватреног оружја* (16), затим помоћу *оштрог* (10), помоћу *туцаог* (5), и *тровањем* (1).

Узроци из којих су ова убиства извршена леже: у *међусобној свађи* за 12 случаја, у *освети* за 8, у *нужној одбрани* за 3, у *љубомори* за 2, у *користољубљу* за 1, у *одбрани имовине* за 1, у *неморалној побуди* за 1 и у *вршењу званичне дужности* за 1. За три случаја узроци су непознати.

Посматрана према местима у којима су извршена изложена убиства јављају се: у срезу ресавском 3, у срезу параћинском 2, у срезу хомољском 2, у срезу ужичком 2, у срезу црногорском 2, у срезу драгачевском 2, у вароши Београду 2 и по 1 у срезовима: врачарском, ваљевском, пчињском, неготинском, трстеничком, копаоничком, деспотовачком, нишком, нишавском, рађевском, подунавском (непронађено), рамском, голубачком, пожаревачком, љубињском, таковском и у вароши Враћи.

Детоубиство је извршено у срезу рађевском.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: десковачком и азбуквачком.

Покушаји убиства извршени су: у вароши Београду 3, у срезу азбуквачком 2, у срезу јасеничком округа смедеревског 2, у срезу параћинском 2 и по 1 у срезовима: власотиначком, лепеничком, неготинском, расинском, посаво-тамнавском, таковском, рачанском, пожешком, млавском и у варошима: Нишу и Шапцу.

Скоро сва ова дела извршена су у међусобној свађи и освети.

Разбојништва су извршена по 1 у срезовима: масуричком, расинском, параћинском, моравском округа пожаревачког, црногорском, ариљском и у вароши Београду.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу драгачевском 2 и по 1 у срезовима: ваљевском, пчињском, власотиначком, ресавском, млавском, јадранском, зајечарском и трнавском.

Паљевине су извршене: у срезу власотиначком 3 (1 пронађена), у срезу лепеничком 3 (1 пронађена), у срезу колубарском округа београдског 2, у срезу јабланичком 2 (обе пронађене), у срезу јасеничком округа смедеревског 2, у срезу бољевачком 2, у срезу добричком 2 и по 1 у срезовима: моравском округа пожаревачког, врачарском, гружанском, трстеничком, параћинском, нишавском, луж-

ничком, јадранском, подунавском, рамском, тимочком, прокупачком, пожешком и у варошима: Пожаревцу и Нишу.

Вредност свих ових паљевина износи **4.921** динара.

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду **12** (6 пронађених), у срезу ресавском **11** (2 пронађене), у срезу млавском **7**, у срезу пожаревачком **7**, у срезу јадранском **6** (све пронађене), у срезу зајечарском **6** (3 пронађене), у вароши Пожаревцу **5** (2 пронађене), у срезу темишском **4** (све пронађене), у срезу тимочком **4** (1 пронађена), у срезу поцерском **3**, у срезу орашском **3** (1 пронађена), у срезу јасеничком округа смедеревског **3**, у срезу хомољском **3**, у срезу бољевачком **3**, у срезу грочанском **2** (1 пронађена), у срезу колубарском округа ваљевског **2**, у срезу пчињском **2** (1 пронађена), у срезу грузанском **2** (обе пронађене), у срезу лепеничком **2**, у срезу алексиначком **2**, у срезу нишком **2** (1 пронађена), у срезу подунавском **2** (1 пронађена), у срезу добричком **2** (обе пронађене), у вароши Нишу **2** (1 пронађена), и по **1** у срезovima: посавском округа београдског (пронађена), тамнавском (пронађена), власотиначком, крајинском, брзопаланачком, поречком, ражањском, трстеничком, расинском, деспотовачком (пронађена), беличком, сврљинском, моравском округа нишког, нишавском (пронађена), лужничком, рађевском, моравском округа пожаревачког (пронађена), голубачком, љубићском (пронађена), качерском, загавском (пронађена), прокупачком (пронађена), косаничком, ужичком (пронађена),

пожешком (пронађена), црногорском, жичком, трнавском (пронађена), студеничком, и у варошима: Крушевцу, Шапцу (пронађена) и Смедереву.

Вредност свих ових крађа износи **10.250** динара.

Зломерних поништаја туђих ствари било је: у срезу посаво-тамнавском **4** (1 пронађен), у срезу расинском **2**, у срезу сврљинском **2**, у срезу лужничком **2** и по **1** у срезovima: посавском округа београдског (пронађен), ваљевском (пронађен), власотиначком, трстеничком, ресавском, левачком (пронађен), црногорском и кључком.

Вредност уништених ствари износи **1515** динара.

Поред изложених дела у току месеца јануара извршено је још у Србији и **4 самоубиства** и то по **1** у срезovima: брзопаланачком, нишавском, косаничком и у вароши Београду.

Ова самоубиства извршена су: *вешањем 3 и ватреним оружјем 1*, а узроци њиховом извршењу леже: у *болести, љубомори, домаћој расири* и за **1** случај узрок је непознат.

Покушаји самоубиства извршени су по **1**: у срезу посавском округа ваљевског (ватреним оружјем), у вароши Неготини (оштрим оружјем), а узроци њиховом извршењу леже: у пијанству за **1** случај, а за други узрок је непознат.

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Детубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Смовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Зломерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	1	—	—	—	—	—	—	3	3	2	—	—
2	« ваљевски	1	—	—	—	—	—	1	—	3	1	—	1
3	« врањски	2	—	1	1	—	—	2	5	3	1	—	—
4	« крагујевачки	—	—	—	1	—	—	—	4	4	—	—	—
5	« крајински	1	—	—	1	—	—	—	—	3	1	1	1
6	« крушевачки	2	—	—	1	1	—	—	1	4	3	—	—
7	« моравски	6	—	—	2	1	—	2	1	17	2	—	—
8	« нишки	1	—	—	1	—	—	—	1	8	2	—	—
9	« пиротски	1	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	—
10	« подрински	1	1	1	1	—	—	1	1	11	4	—	—
11	« пожаревачки	5	—	—	1	1	—	—	3	24	—	—	—
12	« руднички	2	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—
13	« смедеревски	1	—	—	2	—	—	—	3	9	—	—	—
14	« тимочки	—	—	—	—	—	—	1	3	14	—	—	—
15	« топлички	—	—	—	—	—	—	—	3	4	—	1	—
16	« ужички	4	—	—	2	2	—	—	1	3	1	—	—
17	« чачански	2	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—
18	Управа града Београда	2	—	—	3	1	—	—	—	12	—	1	—
	Свега:	32	1	2	20	7	—	10	31	129	19	4	2

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 10. марта 1909. године АБр. 501. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Дакле, ако поступак који се наређује није ни преступ ни злочин, нижи чиновник је — под резервом онога што мало час рекосмо о дужности нижих чиновника односно давања примедба — само извршилац воље више власти: не само да он има, ако не жели навући на се дисциплинску одговорност, да поступи по наредби претпостављене му власти, онда када је наредба само противна закону, а не сачињава ни иступ чисти ангажује ма чију грађанску одговорност, него он не сме извршење наредбе одбити ни онда када би извршење њено одвело једном од ова два последња резултата. Онај који би извршењем налога био оштећен, било да поред штете има и иступа било да не, имао би само право на тужбу, против наредбодавца, који се сматра као лични учинилац дотичнога дела. Нижи чиновник био је ту само његов пуномоћник. Qui mandat ipse fecisse videtur.

Правило сасвим оправдано. У извршењу закона мора бити јединства. Држава је један механизам, а да механизам правилно ради, сви делови његови морају функционисати саобразно директиви коју му човек даје, конструишући га. Када би, при тумачењу и примени закона, сваки чиновник био аутономан, независан, то би се државни механизам врло рђаво кретао, пошто су закони често непотпуни, нејасни и противуречни, услед чега добијају и различиту интерпретацију, према томе ко их интерпретира. Апсолутно је, дакле, потребно да у извршењу закона неко има пресудну реч, те да би се, на тај начин, осигурало оно мало час наглашено јединство. Та последња реч припада, наравно, министру, као члану највишега управнога тела, владе, односно вишим органима који стоје под заповешћу министра и који, под својом сопственом влашћу, имају друге, ниже, органе. Стога нижи чиновници морају наредбе претпостављене власти привести у дело, па ма оне, по поимању чиновника, биле и противне закону, изузев, као што смо видели, случаја преступа и злочина, где се власт виших органа, у погледу нижега особља зауставља.¹⁾

¹⁾ Пошто судска власт има само тај задатак: да штити права појединаца, нормирана у законима стављеним у њену надлежност, то је појмљиво што је код те власти у важности само *на ело аконитости* (легалности) и што, отуда, она нема да се обазире на наредбе управне власти. Али друкчије ствар стоји са овом последњом влашћу, којој је други сасвим задатак, а тај је: да осигура функционисање државнога механизма. Тај механизам је један систем, а код сваког система има један центар, једна снага, око које се све окреће. Због тога и у државном механизму мора бити центар, једне више воље која обезбеђује функционисање тога механизма јединством акције. Ово значи да, код управне власти, влада друго начело, а то је *начело заповедања* или, што је исто, *начело послушности*. Ако би нижем управном органу, онако исто као и суду, био руководни принцип: *законитост*, онда би се њему морало признати и власт да изиђа, да ли су и у којим наредбе виших органа на закону основане, па да их, према томе, изврши или не. Лако је увидети да би то сасвим укочио државни механизам, чије се функционисање

Као што смо то већ казали, појединац који је незаконитом радњом управнога чиновника оштећен, ако не може, по § 13. зак. о чин. грађ. реда, тужити за накнаду директног извршиоца, то још не значи да он остаје ту без икакве заштите. Он има право да, за оштету, тужи наредбодавца, дакле онога који се сматра као духовни, ако не материјални, извршилац акта којим је неко његово право уништено. Ми претпостављамо, разуме се, да је чиновник наредбу, којом је учињен какав иступ или је неком појединцу штета нанесена, извршио тек пошто му је она, на његову примедбу да је незаконита, од стране више власти поновљена. Пошто чиновник има овде *дужност* да налог изврши, то би његова одговорност, у том случају, била непојмљива и немогућна: не можемо бити одговорни за оно што *правно* писмо имали могућности не извршити. *Законска дужност* да се нешто изврши искључује сваку, и кривичну и грађанску, одговорност. Али, ако је он њу одмах извршио, он је одговоран у оба горња случаја, и по чл. 28. Устава може бити тужен непосредно суду, без одобрења надлежнога министра, као што је то било у Уставу од 1869. (чл. 110 други став). У овом последњем случају чиновник се не може бранити оним мало час наведеним разлогом, који стоји у корист чиновника, када он извршује поновљену наредбу. Јер, при *првој* наредби, чиновник нема *законску дужност* да се безусловно покори као при *другој*: он има за дужност, ту, да изврши само *закониту* наредбу, што ће рећи да, ако је ова незаконита, дужност је његова, напротив, да наредбу одмах не изврши, већ да на њу учини своје примедбе. Извршујући, дакле, наредбу без примедба, чиновник се греши о своју законску дужност и зато одговара.²⁾

баш и састоји у извршењу наредба које долазе од више власти: док би се увидело, да ли је та наредба законита или не, докле би тај механизам престао, у границама те наредбе, радити. Стога овде принцип послушности потискује принцип законитости, и нижи чиновник је дужан наредбу извршити, ма она била и незаконита. Боље је да се, с времена на време, закон и погаци, него да се, применом принципа законитости и на управну власт, онемогући радња државног механизма. Ако би ово последње било, онда заиста никакав закон не би био више погажен, зато што тада, а због одсуства државе, не би никаквих закона ни било!

Али, ни код управне власти не заостава се сасвим принцип законитости. Најпре, нижи чиновник не сме никад извршити злочин ни преступ: свакако се не може рећи да се функционисање државног механизма састоји у чињењу злочиних и преступних дела. Даље, чиновник одговара, ако незаконит, наредбу одмах, без примедба, изврши (изузев случаја хитности), а, напоследку, и сам наредбодавац је одговоран (§ 12. зак. о чин. грађ. реда).

²⁾ Као што видимо, систем је нашега законодавства, код питања о одговорности чиновника, овај: 1^о, Чиновник не сме ни у ком случају, дакле ни на поновљену наредбу, извршити злочин или преступ; 2^о, Чиновник није одговоран, за извршење незаконите наредбе, ако је ову извршио на поновљени налог; 3^о, Чиновник одговара, у случају под 2., ако је наредбу одмах извршио, не давши своје примедбе.

Прво и друго правило је несумњиво. Друго се може констатирати на основу § 12 зак. о чин. грађ. реда по коме: „Надлежно отпуштене налоге својих старијих дужан је чиновник испуњавати, у ком случају одговорност пада на старијега, који заповеда.“ Дакле, из овога прописа могло би се извести да старији, и само он одговара, а не млађи чиновник који је његову наредбу извршио, осим случаја, наравно, зло-

После ових претходних објашњења да покушамо одговорити на постављено питање: да ли извршна власт може, без тражења поверилаца, обуставити одређену продају?

Ми мислимо да треба одговорити негативно, а на основу § 478. а. грађ. суд. пост., по коме, као што смо видели, извршење пресуде, или и саму одређену или предузету продају имања дужниковога, може обуставити само поверилац који је извршење тражио. Што се тиче питања, да ли је, за обуставу продаје, потребан, осим пристанка заинтересованог повериоца, и пристанак дужников, ми смо га већ размотрили. Ма како се ово последње питање решило, што је сигурно, по нашем схватању, то је да се продаја не сме обуставити самом вољом извршне власти. Јер када наведени пропис вели, да то може бити само по пристанку заинтересованог повериоца, онда то значи да је забрањено то чинити у одсуству тога пристанка. Воља власти овде је немеродавна. Та воља има пуноважнога дејства и важности само у оном кругу у коме је, по законским одредбама,

чина или преступа. По овом систему устапова примедба, о којој је реч у § 13., била би за чиновника не *дужност* већ *право*; то јест чиновник може, али не мора, чинити примедбе, ако је наредба незаконита; ако их учини, његов положај, у погледу одговорности, тиме се не побољшава, пошто је он и пре тога био довољно добар: чиновник, и без примедба, није одговоран (§ 12.). Примедбе су једино корисне зато да би наредбодавцу скренуле пажњу на незаконитост његове наредбе, и да би се, тако, он лично сачувао од одговорности, као и да би се, у опште, избегла повреда закона. Са ове последње тачке гледишта могла би се, и у овом другом систему, уставна примедба схватити као дужност; али како таква дужност не би имала никакве санкције, јер се чиновник не излаже никаквој одговорности, ако примедбе не да, то онда опет излази на то, да та уставна не би била никаква дужност нижега чиновника.

Овако разумети уставну примедбу било би погрешно. Она сачињава *дужност* у правом смислу те речи за чиновника, тако да, ако овај изврши без примедбе незаконит налог он одговара. Овако схватање §-а 13. слаже се са духом самога нашега законодавства о одговорности чиновника. Ово законодавство тежи овим двама циљевима: 1^о, Сачувати важност закону и 2^о, Осигурати јединство у акцији управне власти принципом послушности нижих органа наспрам виших. Када и нижи чиновник, који није дао примедбе, одговара за незакониту наредбу, онда се постигнуће онога првога циља више зајемчено. Међутим, сама дужност нижега чиновника да да своје примедбе не ид. противу принципа дослушности, пошто је тај чиновник обавезан да наредбу изврши, ако му је старији понови (изузев случаја злочина или преступа). Остаје само ова незгода: губитак у времену. Али, пре свега, она није довољна да оправда противни систем, а, друго, и та незгода сведена је на врло малу меру, тиме што се, у случају да је ствар *хитна*, одступа од обичнога правила: тада чиновник без икаквог одлагања и примедба мора наредбу извршити, али, наравно, он тада не може ни одговарати.

На ово исто гледиште стала је и комисија одређена, од стране Министра Правде г. Драгутина Пећића, за израду пројекта новог закона о чин. грађ. реда. По чл. 81. тога пројекта — који је израђен у току године 1905. — нижи чиновник одговара, ако је незакониту наредбу извршио не дајући на њу своје примедбе (став други), иначе ако је ово последње учинио, одговара само наредбодавац (став трећи). Да додамо да, по чл. 82. истог пројекта, чиновник безусловно одговара, ако би извршио наредбу која би значајно ма криво кривично дело, дакле ма и иступ. Чл. 82. пројекта поштрио је, као што видимо, одговорност чиновника, с погледом на § 13. садашњег зак. о чин. грађ. реда.

Пројекат новог зак. о чин. грађ. реда, који је веома испрпан (он има 265 членова) био је већ и пред Држ. Саветом. Остаје још да се узакони.

она суверена. Изван тога круга, она је без вредности, пошто је ту сада суверена нека друга воља, воља појединаца. Из редакције § 478. а. види се јасно да обустава продаја спада у она овлашћења која су призната појединцима. То је, дакле, једно приватно право, а у границама приватно-правних односа воља власти је не надлежна.

Из чега излази, да полициски орган који би, самовласно, обуставио продају врећа једно приватно право. Он врећа право које има поверилац да, после осуде дужникове, дође што је могуће пре до свога потраживања. Да ли је продаја могла бити одређена раније и тако поверилац пре бити измирен, то је друго питање; али што је извесно, то је да власт, обустављајући већ одређену продају, сигурно одгађа моменат наплате повериоцове, врећа, другим речима, његово право, да, после истека рока, у најкраћем могућем времену наплати свој дуг. Повредом тога права поверилац може бити оштећен, јер, свакако, за њега није равнодушно да ли ће до свога новца доћи раније или позније. Баш и да узмемо, што није тако сигурно, да би он имао право и на интересе који су истекли за оно време које се је изгубило поступком извршне власти, вероватно је да је поверилац имао више штете него што износи интерес, нарочито ако је овај уговорен испод 12%, стопа која се узима као еквивалент губитка који поверилац трпи одвајајући се од новца дата под зајам, или, што је још горе, ако је интерес законски, то јест 6 од сто.

(СВРШИТЕ СЕ)

Живојин М. Перић

БЕРЛИНСКА ПОЛИЦИЈА

(НАСТАВАК)

Полицijske патроле. — Ради већег успеха у истраживању и хватању злочинаца по навици и занату, који своје операције врше по улицама и јавним локалитима (кесароши, разни професионални допови, варалице, педерасте ит.д.), устављене су т. зв. *летеће патроле*, које у разној јачини, према потреби, крстаре и дању и ноћу по вароши, а при том извршују узгредно и специјалне послове, које им даду комесари из инспекција.

Ове патроле сачињавају један декретивски кор, који је увек спреман за акцију и стоји на расположењу за непредвиђене случајеве. Специјално при капиталним злочинствима (убиствима) распоређују се ове патроле на све стране ради трагања за кривцима.

Сада их има од седам разних врста. Свака од тих седам патрола састоји се из дванајест криминалних шупмана под вођством једнога крим. наредника.

Према природи службе, додељене овим патролама у обичним приликама, разликују се:

1. *Патрола А*, која изналази и гони нарочито кесароше и допове што врше крађе по дућанима;

2. Патрола В истражује педерасте и води контролу над њима и локалима где се састају;

3. Патрола С трага за опасним лоповима, који врше крађе обијањем;

4. Патрола D надгледа железничке станице и кретање путника, старајући се да међу овима изналази кривце;

5. Патрола Е истражује професионалне коцкаре, препродавце позоришних билета и ону врсту људи, који експлоатишу проститутке и живе од њихове зараде („цухелтери“ или, како их у Лечу друкше још зову, „штричке“);

6. Патрола F, која врши ревизије по заложним заводима ради проналаска покрадених ствари;

7. Патрола за заштиту пристojног женскиња (Damenschutz-oder Anstandspatrouille), која има задатак, да по улицама и парковима заштити даме од непристойног понашања и ословљавања од стране мушкараца, а поред тога да стаје на пут излагању и продаји неморалних предмета и слика.

Из ових се патрола одређује свако вече извештај број органа за надзор по већим позориштима.

Непосредни претпостављени свију ових патрола је криминални инспектор одељења за идентификацију, код кога се вође патрола, крим. наредници, свакодневно јављају на рапорт ради пријема генералних упутстава.

Одређивање појединих службеника ових патрола на дневну службу, време ступања на службу, контрола ит.д. спада у дужност вође патроле, који по свршеном рапорту код инспектора сакупљеним људима из своје патроле свакодневно издаје потребне налоге.

И ако над овим патролама постоји извесна контрола она је сада готово незнатна. Садањи шеф кривичног одељења оставио им је слободу кретања како у погледу правца, тако и времена, јер је, како ме је уверавао, а то сам и сам приметио, управо та слобода повећала код њих вољу за рад, те заиста раде својевољно много више, но што би се од њих могло тражити. То је код Немаца, где је свест о дужности високо развијена, свакако на своме месту, али код нас би се та слобода злоупотребила.

Патроле су ослобођене канцеларијских послова и својим сталним бављењем по вароши и међу публиком показале су такав успех, да ће се оне све више и више умножавати. Већ почетком ове године њихов је број повећан на десет.

Одељење за идентификацију криваца. — Шеф овог одељка је један криминални инспектор (од пре 11 година Клат), који у исто време руководи горе поменуте патроле. Ну главни његов посао је у управљању овим одељком за идентификацију, где поред главног средства — мерења и фотографисања криваца — долазе још и друга помоћна средства кривичне полиције: криминални албум, кривични музеј, потерничка контрола и збирка рукописа.

Односно антропометријског премеравања по Бертијоновом систему берлинска полиција служи као централа за целу Немачку Царевину, јер се њој шаљу картони премерених лица из целе царевине.

Као што је познато Бертијонов систем састоји се у томе, што се по извесном утврђеном реду и системи изврши извештај број мерења на телу одређеног лица, па се резултати тих мера ставе на картон, па који се додаје још фотографија, лични опис и отисци прстију дотичнога, па се за тим тако добијени картони уреде на тај начин, да се картон који се већ налази у регистратури може и из већих збирки од 20—100.000 картона према ново састављеном или послатом картону са највећом сигурношћу пронаћи за неколико тренутака.

Ну пошто у новије време све више узима маха један други систем за утврђење идентичности, т. зв. *дактилоскопија* — узимање отисака прстију извеснога лица — која је и много простија и знатно јевтинија од Бертијонаже и којој су пришле многе државе, па чак и неке немачке полицијске власти, као у Хамбургу, Дрезди, Лајпцигу ит.д., напустивши први систем, то и берлинска полиција већ од неколико година узима поред антропометријских картона на засебном блаткету и отиске прстију, те тако постоје обе регистратуре за идентификацију. Намера је шефа кривичне полиције да кроз 3—4 године, када број дактилоскопских картона (сада 55060) достигне онај антропометријски (сада 85 хиљада), и овде задржи падаље само дактилоскопију.

Прошле године ово је одељење упоређењем послатих картона утврдило идентичност код 4867 лица, од којих су 825 казали лажно име.

Криминални албум. — Овај се албум према природи кривица које злочинци врше дели на 20 категорија и 44 свеске. Свеске су величине 38/23 см. и сваки је лист засебно укоричен и лако локуретљив. На свакој страни прилепљено је по пет дуплих фотографија, са и без капе и то ради прегледности две при врху, две доле и пета у среди. На полеђини сваке свеске стоји наслов категорије дотичних криваца. Албум садржи само фотографије професионалних криваца и показује се публици не би ли у којој слици упознала евентуалног извршиоца казнивог дела. Испод слике стоји само број, који удружује на засебан списак, у који је дотично лице под овим бројем уведено. Имена се у албуму не испишују да би остала непозната за публику која те слике прегледа.

Као допуна овога албума служи т. зв. *листни регистар*, у коме су по кутијама азбучним редом сложени дволисни табаци од чврсте хартије, на којима су прилепљене фотографије са назначењем имена, мере, описа и података о лицима чија имена носе.

Као даља допуна служи још и *картонски регистар за трагање*. Тај се регистар састоји из чврстих картона, сложених азбучним редом усправно по кутијама, и то засебно за мушке, а засебно, опет, за женске. На тим, такође дволисним картонима малага формата залепљена је фотографија извеснога лица у три облика: једна у профилу и две „ан фас“ (са и без капе) са потребним описом и назначењима. Карте су тако удешене, да се могу лако у џепу носити и оне служе погла-

вито за то, да их службеници по потреби могу из реда узети и са собом ради трагања за тим лицем носити.

Кад неко од ових лица, чије се фотографије налазе у албуму, умре, онда пријавно одељење, код кога су пријаве осуђених лица маркиране нарочитим знаком (дрвеним крстом) при врху, извештава о томе ово одељење, те оно у албуму преко његове фотографије прилепи белу хартију, испод које назначава датум смрти, а и фотографије из она дна картона регистратури вади и ништи.

Криминални албум употребљује се на тај начин, што оштећена лица или сведоци под упутством једнога чиновника долазе и прегледају фотографије дотичне категорије криваца. Ако се злочинац по којој фотографији позна, онда се по броју испод фотографије гледа у списак и тамо види како се зове то лице. По имену се онда тражи у листном регистру његов табак, из кога се виде сви потребни подаци за дотичног. Како су на тим листовима забележене и све осуде, то се одмах, и без гледања у лична акта дотичног, може видети да ли је он у слободи или у затвору, те према томе да се оштећени или сведоци нису преварили. За тим се тражи и узима онај мањи картон за трагање и даје чиновницима ради његова проналаска.

По криминалном албуму познато је прошле године 176 лица — криваца —, а по изложеним фотографијама у ходнику кривичнога одељења 7 лица.

Сви фотографски снимци врше се у полицијском фотографском атељеу, који се налази на једном делу тавана под стакленим кровом. Пошто се кривци измере доле у одељењу за идентификацију онда се „ауфшугом“ изводе горе ради фотографисања. Како у том атељеу имају свакодневно да израђују велики број фотографија, то обично раде према вештачкој светлости. Од пет радника само је један фотограф по занату, а остала четворица су обични шудмани обучени фотографском послу. За снимања имају четири модерна апарата разне величине. При убиствима и тругим тежим случајима, да би се лешина или положај могли снимити у природној сразмери и у стању у каквом је налазе, служе се једним високим ногарима („Leiterstafel“), на који се поставља фотографски апарат и озго врши снимање у косом или усправном положају.

Отисци прстију на појединим предметима: стаклету, хартији, глатком дрвету, металним предметима ит.д. према потреби фотографису се или на лицу места или, ако је предмет покретан, боље у атељеу према вештачкој светлости, која се тако подеси, да на предмет снимања косо пада. Тако се после помоћу тих отисака може кривац да пронађе или да утврди, да ли је већ осумњичено лице крииво или не, т. ј. да ли су нађени отисци од њега или не.

Прошле године у овом је атељеу фотографисано 1544 лица, а израђено је 59.314 слика које за рачун кривичне које за рачун политичке полиције.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Жив. А. Лазић

„О ДОКАЗИМА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ“

(НАСТАВАК)

Не улазећи у даљу дискусију о овом предмету, јер је и ово што смо изложили довољно да покаже неоснованост разлике у погледу на доказну вредност ова два увиђаја коју прави г. Марковић, разгледаћемо како је г. Марковић обрадио остала доказна средства.

II. *Вештачко мишљење.* Ово доказно средство третирано у глави другој (стр. 171—226.) готово је најбоље обрађено ма да је онолика опширност о протоколу секције, правилника за вршење судских секција, како се пише заглавље протокола секције и друге ситнице, непотребна (стр. 212).

И у овој материји има погрешних твђења и погрешних објашњења зак. одредаба крив. поступка.

Говорећи о томе како се вештаци имају испитати пред судом г. Марковић каже овако: „како законодавац, кад је реч о „саслушавању често поред сведока по миње и вештаке, то је несумњиво да се „и вештаци имају испитати као сведоци „кад они долазе пред суд да усмено изјаве оно што су при вештачењу раније „нашли“. (стр. 204).

По овоме објашњењу г. Марковићевом излази да вештаке треба испитати на претресу свакога понаособ, онако исто, као што се сведоци испитују. То се тако не ради и не треба да се ради овако као што би хтео г. Марковић. Вештачећи у генералној истрази, као и у специјалној оно је вештачење пред иследним судијом, вештаци су дали заједнички своје мишљење, па је појамно да се заједно и саслушавају. На главном претресу, њихово се мишљење прочита и они питају остају ли при датом мишљењу. Могу им се стављати питања од стране суда или странака преко суда и они на иста одговарају заједно. Како ће се иначе добити њихово мишљење ако се они буду испитивали сваки понаособ као сведоци? Нити би то имало смисла нити се тако ради у пракси. Само ако је који вештак одвојено мишљење његова се изјава засебно уписује у исти протоко са побудама за његово мишљење.

III. *Признање.* „Признање — каже г. Марковић — „може бити двојако: признање у *ужем* и признање у *ширем* смислу.“ „Признање (*confessio*) у *ужем* смислу „јесте својевољно (*animo confidendi*) учињена изјава обвиненог или оптуженог да „је извршио извесно кривично дело. Међутим, „признање у *ширем* смислу „јесте „својевољно учињена изјава обвиненог или „оптуженог, да је истинита извесна важна „чињеница која је по њега штетна, н. пр. „кад А. признаје само то, да је нож, који „је нађен код Б. и којим је извршено „убиство, његов, али не и то, да је он „извршио убиство“. (стр. 227).

Баш обратно, и по граматичком и по логичком значењу речи: „*шире*“ и „*уже*“, оно признање које г. Марковић узима у *ужем* смислу, то је признање у *ширем* смислу, а оно што он узима као признање

у *ширем* смислу, то је баш признање у *ужем* смислу. „*Шире*“ је по самом граматичком и логичком значењу ове речи оно што се даје сузити, нешто што је веће; а „*уже*“ значи нешто што је мање, по себи. *Извршење кривичног дела* по себи је нешто што је шире, веће него што је само „једна важна чињеница, која је штетна за оптуженог“. И кад оптужени признаје: „да је извршио извесно кривично дело“, онда је то признање у *ширем* смислу. Напротив кад оптужени признаје: „истинитост само извесне важне чињенице“, т. ј. нешто што је мање од извршења кривичног дела, онда је то признање у *ужем* смислу. Погрешна је, дакле, поменута дефиниција г. Марковићева признања у *ширем* и признања у *ужем* смислу, јер као што смо навели баш оно што он узима као признање у *ужем* смислу, треба узети као признање у *ширем* смислу, и обратно.

У глави III у којој је обрађено ово доказно средство, т. ј. признање, студира се и материја о *испиту* оптуженог, као средство којим се долази до признања, (стр. 231. § 22.) и излажу правила за испит оптуженог. Ма да су ова правила доста детаљно изложена ипак је г. Марковић пропустио да спомене, још нека правила која вреде за испит оптуженог у генералној истрази, која су важна и требало их је такође изложити поред оних правила која се излажу. Та се правила тичу садржине питања која иследник треба да поставља оптуженоме у генералној истрази, но која г. Марковић не спомиње у оним правилима која се односе на садржину ових питања, ма да имају велику важност и требало је и њих изложити. Тако н. пр. ако су на личности оптуженог констатовани какви сумњиви трагови, иследник треба да постави питање оптуженом о пореклу ових сумњивих трагова, датуму од кад се датирају и у опште о свему ономе што је у вези са истим. Истина је да ће оптужени који не признаје кривицу имати скоро увек спремно објашњење на ово питање, али га је потребно ставити ради контролisanja тачности објашњења оптуженог о овим траговима и оцене да ли је одбрана оптуженог лажна. Испит оптуженог о овим сумњивим траговима може дати велику корист истрази ако успе да га убеди у лажност његових објашњења о истим. Исто тако важно је и питање о употреби времена оптуженог које иследник поставља оптуженоме који не признаје кривицу нарочито код тежих крив. дела. Ово питање није узалудно јер оно пружа невиност средство за оправдање, док кривица збуњује, децентралише, који, да би на исто одговорио често нема другог средства до да се позове на лажан *alibi* који му спрема пропаст.

Требало је дакле споменути и ова питања бар у т. 9. оних правила које поставља г. Марковић, у којој се говори о презентацији предмета, који се односе на крив. дело и испиту оптуженог о истим, због саме важности ових питања и потпуности поменутих правила.

У глави IV *сведоџба сведока*, у § 36. о случајевима у којим се сведоџба једног

сведока може узети за потпун доказ третира се питање: *шта се може доказати исказом повређеног или оштећеног*“ (стр. 318) и одговарајући на ово питање г. Марковић каже: „да се исказом повређеног или оштећеног, кад нема других доказа, може доказати каквоћа кривичног дела без обзира на доказ о виновности.“ (стр. 319).

Стоји то да по § 230. т. 1. кр. пост. „казивање онога над којим је казнимо „дело извршено може у недостатку других доказа сачињавати доказ о каквоћи казнимог дела“, но не и за кривичну одговорност оптуженог. Али која су то крив. дела код којих се *самим* исказом оштећеног без икаквих других доказа може доказати постојање кривичног дела или утврдити „објективно биће кривичног дела“. Г. Марковић то не објашњава у своме коментару § 230. кр. пост. који говори о овоме питању, већ у опште тврди: „да се исказом повређеног или оштећеног може утврдити објективно биће кривичног дела“. Међу тим ово може бити само код неких кривичних дела као н. пр. код разбојништва, насилне изнуде, кад *ова дела нису оставила трагове*. У таквом случају „казивање онога над којим је казнимо дело извршено може у *недостатку* других доказа, бити потпун доказ о каквоћи дела“, — § 230. тач. 1. крив. пост. Међу тим код опасне крађе, као што смо то казали већ један пут у овој рецензији говорећи о увиђају, сам исказ оштећеног *без икаквих* других доказа, не може ни по овом § 230. т. 1. кр. пост. служити као доказ за постојање овог дела, т. ј. опасне крађе. Из примера који наводи г. Марковић: „или н. пр. А. изјави да му „је прошле ноћи отворен амбар и из њега „украдено жито, то ће исказ А-ов у *недостатку* других доказа бити потпун доказ о постојању опасне крађе“ види се: да г. Марковић сматра да се *самим* исказом оштећеног у овоме случају без икаквих других доказа може утврдити да је овде учињена баш опасна крађа. Међу тим то не стоји. Исказ оштећеног у овоме случају биће доказ само о томе да му је учињена крађа, као и о количини штете, и то пошто се на исти закуне, но, не и за то да је овде извршена баш опасна крађа, за чије је утврђење поред исказа оштећеног потребно још нешто чиме би исти био поткрепљен. Исказ оштећеног или повређеног, у недостатку других доказа, по § 230. т. 1. кр. пост. може служити као доказ о каквоћи дела, само код неких крив. дела кад иста *не оставе* никакве трагове као н. пр. код разбојништва, насилне изнуде, кад оштећени није повређен и нема ничега што би се могло увиђајем констатовати, па и то са великом резервом. Дело опасне крађе по правилу увек оставља трагове и ту сам исказ оштећеног без увиђаја не може бити потпун доказ за постојање овога дела. Пракса је довољно освештала овакво значење § 230. т. 1. кр. пост. о исказу оштећеног или повређеног, а не онако како решава г. Марковић ово питање. (свршите се)

Милош М. Станојевић

ПОЛИЦИЈА У ФРАНЦУСКОЈ

(НАСТАВАК)

III. Пијанство и алкохолизам.

Злоупотреба алкохолних пића, која помућује људски разум, један је од најсигурнијих и најчешћих елемената повреде јавног реда. Онај који, одајући се неумерености, изгуби контролу над собом, изложен је много више но други чињењу противзаконих акта, а стално пијанство доводи човека до раздраженог стања, које га чини опасним и за друге и за самог себе. Казнени законик, међутим, не говори ништа о пијанству, па га чак не уврштају ни међу иступе. Све до 1873 год. никакве репресивне мере нису биле предузимате према јавном пијанству, а превентивне мере, које су имале за циљ једино да пијанцу индивиду-у удале са јавног места, на коме је могла проузроковати неред, налазиле су се више узгред, у споредним законским текстовима. Тако је закон о железницама од 15. јула 1845 год. забрањивао, да се у железничка кола примају пијана лица, и ова је забрана доцније понављана у свима полицијским прописима, који су се односили на транспорте у заједници.

Закон од 23. јануара 1873 год., у тежњи да стане на пут јавном пијанству и прогресу алкохолизма, био је први који је пијанство, само за себе, сматрао као повреду закона. Једини услов који је овај закон изискивао за кажњавање пијанства био је тај, да је оно јавно и очигледно.

Закон овај сматра као иступ I класе (који се кажњава повчаном казном од 1 до 5 динара) сам факт да је неко нађен у очигледно пијаном стању на улици, путу, у кафанама, крчмама и у опште на јавним местима.

С обзиром на нарочиту опасност од пијанства по навици, закон од 1873 год. створио је од њега једну врсту отежаног поврата, квалификујући га као преступ, који суде судови (казна је: затвор од шест дана до једног месеца или новчано од 16 до 300 динара). Онај, који за непуну годину дана изиђе због овог дела по други пут пред суд, излаже се опасности да искуси максимум ових казни.

Најзад, две судске одлуке за пијанство повлаче губитак извесних грађанских и политичких права, као што су: 1. право да може бирати и гласити; 2. право да може бити изабран; 3. право да може бити поротник или да може вршити какву другу јавну функцију, и 4. право да може носити оружје за две год. од дана када је осуђа постала извршна.

Имајући у виду, да присуство пијаних лица на путу и јавним местима може бити повод нерета, и да је с тога потребно уклонити их што пре, закон је овластио административну власт да свако пијано лице може одвести у најближу полицијску станицу, и задржати га тамо док се не истрезни. Трошкови око овога, као и пр. за пренос колима, падају на терет лица које их је проузроковало.

Законодавац од 1873 год. није се ограничио само на кажњавање личности, које

се пађу у пијаном стању на јавним местима, већ је нашао да су и продавци алкохолних пића одговорни у овим двама случајевима: 1. ако дају пиће људима који су очигледно пијани, или их само приме у своје радње, и 2. ако пиће дају малолетницима испод пуних 16 година. Повреда ових прописа иступне је природе и кажњава се повчано од 1 до 15 дана. На случај поврата, законодавац је и за ове законске повреде утврдио исту скалу казни као и за само пијанство. Шта више, суд који изриче другу пресуду над извесним продавцем пића, може њему лично сасвим забранити продају алкохолних пића, или наредити да му се продавница затвори, највише за месец дана.

Као што се види, закон кажњава сам факт кад један продавац алкохолних пића даје ова малолетницима испод пуних 16 год. Али је законодавац, у овом правцу пошао још и даље па, налазећи да морал и здравље малолетника захтевају много већу протекцију, кажњава строго, преступном казном (од 6 дана до једног месеца или од 16 до 300 динара у новцу) сваког оног који деци дају пиће док се не опију. Ако је преступник продавац пића, ова му се осуђа рачуна за поврат, као год и остале, па ма и иступне осуђе.

У свима случајевима предвиђеним законом о пијанству, суд који изриче осуђе може главној казни додати и моралну, која се састоји у томе, што се судска пресуда обзнањује на извесним јавним местима.

Закон од 1873 год. наређује, да се записници којима се констатују његове повреде, шаљу прокуратору републике у року од три дана. Он нарочито ставља у дужност пољским чуварима, да једновремено са осталим органима судске полиције, сваки на својој територији, истражују и путем записника констатују кривице казниме по овоме закону.

Творци закона о пијанству хтели су, да законска фикција, по којој сваки мора познавати закон, односно по којој незнање закона никог не извињава, не буде у овој материји само једна фикција већ, у колико је год то могућно, стварност. У овом циљу чл. 12 наређује, да објаве са законским текстом о забрани пијанства буду истакнуте на вратима сваке општине и у главној сали сваке кафане, крчме и продавнице пића. Овај исти законски пропис наређује, да по један примерак овог законског текста буде достављен сваком интересованом лицу. У овом циљу министарство унутрашњих послова расписом својим од 15 априла 1873 год. послало је свима окружним начелницима потребан број штампаних објава да их раздаду општинским председницима и продавцима пића у своме округу. На место објаве која је нестала из кафане и продавнице пића не даје се друга, већ су сопственици ових радња обвезни да се сами, и то одмах, снабду новом објавом.

Одредбе, које се односе на ове објаве, закон је санкционисао тиме, што кажњава иступно (од 1 до 5 дин.) како продаваца алкохолних пића у чијој се радњи не нађе објава, тако и свако лице које ову уништи или однесе. Лица ова осуђују се још и

на накнаду трошкова око набављања нове објаве.

Потребно је, међутим, признати, да закон од 1873 год., који се ретко примењује у свој својој строгости, може бити због саме ове строгости, није постигао жељени циљ. Прогрес алкохолизма, његове последице по јавно здравље и опаснање популације, не престају да сваки даном све више занимају и јавно мњење и законодавце и администраторе. Предлагано је више разних лекова, али ниједан од њих до сада није озакоњен. Приватна иницијатива покушала је, да помоћу морализације дође до резултата, које законска принуда није могла дати. Многобројна антиалкохолна друштва основана су последњих година; она су развила активну пропаганду помоћу списа, брошура, оснивањем ресторана умерености и продавница игијенских пића. Важна улога у овом правцу резервисана је антиалкохолним предавањима у школама. Према једном наређењу министарства просвете, ова се предавања не сматрају као споредна, и с тога у програму наставе морају заузети званично место, као год и граматика и аритметика. Министар војни са своје стране, пошто је забранио продају алкохолних пића по кафанима, наредио је да се трупама држе нарочита предавања о опасностима од злоупотребе алкохола.

IV. Станови са намештајем.

Сопственици или издаваоци под кирију кућа или соба с намештајем дужни су, као год и хотелијери и гостионичари, да имају нарочити регистар за уписивање имена, занимања, сталног домицила и дана доласка и одласка сваког лица, које је ма и једну ноћ преноћило у њиховој кући или стану. Забрањено им је, под претњом казне из § 154. казненог зак. (затвор од шест дана до три месеца) да у регистар намерно уписују лажна имена личности које су код њих одселе, или да их, у споразуму с њима, никако не уписују.

Већина општинских наредба прописује, да ови регистри буду пагинирани и потврђени од стране општинске власти или њеног делегата (полицијског комесара). Регистри ови морају се у извесно, законским прописима одређено време, а и на сваки захтев, поднети на преглед општинском председнику, његовим помоћницима, полицијским комесарима и сваком полицијском органу, који је специјално одређен за њихово контролисање. Жандарми такође имају право да контролишу вођење регистра, и да путем записника контролишу неисправности у овом погледу.

Општинским наредбама тако исто забрањује се закуподавцима станова с намештајем, да у ове примају скитнице, просјаци и у опште сумњиве личности, као и проститутке.

Закон од 15. фебруара 1902 године о заштити јавног здравља ставља у дужност општинским председницима, да у санитарским уредбама предвиђају потребне мере за осигурање чистоће у становима за самце.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине грачачке, актом својим Бр. 392, пита:

„Моли се уредништво да изволи обавестити суд, да ли закон о уређењу свештеничког стања од 31. децембра 1882. год. има до сада каквих измена или не?“

— На ово питање одговарамо:

Закон овај, о коме је реч, нема никаквих измена од дана ступања у живот па до сада.

II

Суд општине пањевачке у срезу беличком, актом својим Бр. 117, пита:

„1. имају ли право полицијска власт и пореско одељење, да за потврду дневника касе примања и издавања и дневника наплате општинског приреза наплаћују таксу, и

2. један председник општинског суда, осуђен је пресудом првостепеног суда на 300 динара новчане казне или 30 дана затвора за узимање мита.

Може ли он опет бити биран за председника или не, и ако не може докле му је то право одузето, кад самом пресудом није осуђен на губитак грађанске части, а у §§ 25. и 26. кр. зак. стоји да за годину дана не може добити службу онај, који је осуђен без губитка грађанске части, а члан 53. в. опет говори само о сеудма за дела из користољубља?“

— На ово питање одговарамо:

1. рачуноводство општинско, какво данас постоји, не води се по доброј вољи општине, него је то службени и дужносни посао, који потиче из примене закона о општинама, у колико се ове јављају у својству државних установа, те по тач. 5. чл. 2. и тач. 2. чл. 3. зак. о таксама не треба да плаћају таксе за потврду: дневника, партијалника, књиге дуговања, књиге приреза и т. д.; и

2. члан 53. под в, зак. о општинама, као специјалан, поставио је правило, да се за председника не може бирати онај, који је осуђиван за злочинства и преступе учињене из користољубља.

Како је и дотични, по преставци суда, морао бити осуђен за дело из § 105. у вези са § 132. кр. зак. то и он у опште не може бити биран за председника.

III

Суд општине д. ступањске, актом својим Бр. 381, пита:

„По тражењу управитеља гор. ступањске школе од 27. јуна 1908 г. Бр. 100 а на основу чл. 55. закона о народним школама, одбор ове општине у седници својој од 6. јула 1908 г. Бр. 1014, једногласно је изабрао за одборника школе гор. ступањске деловођу ово општинског суда.

О овом избору, суд ово општински известио је управу исте школе.

По жалби управитеља школе горњо ступањске, окружни школски одбор актом

својим № 1176/08 године поништио је исти избор налазећи, да општ. деловођу није ни требало бирати за школског одборника и наредио је, да се за школског одборника изабере друго лице.

Одбор ове општине на основу акта окр. школ. одбора № 1176/908 год. и одбора школе гор. ступањске од 13. дец. 1908 г. бр. 198, у седници својој од 7-ог јануара 1909 год. бр. 22, поново је изабрао за одборника школе гор. ступањске поменутог деловођу, о чијем је избору поново одбор школе гор. ступањске извештен.

До данас ново изабрани школски одборник није уведен у дужност.

Према овоме моли се уредништво за објашњење.

Чија је радња по овоме правилнија, да ли ово општинског одбора или окр. школског одбора, па ако је правилнија радња окр. школ. одбора, онда на основу ког законског прописа оп. писар не може бити биран за школског одборника, и шта треба предузети противу управитеља исте школе, што се ново изабрати одборник не уводи у дужност.“

— На ово питање одговарамо:

Чл. 55. закона о народни школамам поставља правило, да чланове школског одбора бира она политичка општина, у којој је школа.

Како овај избор не припада збору у смислу члана 33. зак. о општинама, а не улази ни у надлежност самога суда, то остаје да он улази у надлежност општинског одбора.

Која ће лица одбор изабрати, то је ствар његове оцене и увиђавности, а закон не поставља никаква ограничења.

Према томе, не стоји ништа на путу, да за члана буде изабран и општински деловођа као писмен човек.

Шта више, чак је желети, да чланови одбора буду сви писмени, јер је претпоставка, да ће они правилније схватити значај школе од оних, који су неписмени.

Избор овај не подлежи оцени школског одбора ни по чл. 63. зак. о школама ни по коме другом законском пропису.

Ако управитељ неће да уведе у дужност изабраног члана, онда се треба жалити окр. школском одбору а евентуално и г. министру просвете и црквених послова.

Наравно, да између општине с једне и учитеља и школског одбора с друге стране, треба да постоје добри одношаји, јер ће само тако школа моћи дати оне резултате, који се од ње с правом очекују.

IV

„У § 313. кр. закона стоји, да је новчана казна најмање пет динара.

Међутим §§ 330, 333, 336, 356 и многи други одређују минималну новчану казну много мање испод пет динара.

Моли се уредништво за обавештење: како ће се примењивати поменуте законске одредбе, у којима је минимална казна испод пет динара, с обзиром на правило постављено у § 313. поменутог закона.“

— На ово питање одговарамо:

Последњи став § 27. кривичног закона гласи: „најмања новчана казна, пропи-

сана од 5 динара, важи и за она дела, за која је овим казним законом прописана новчана казна испод 5 динара“.

Ова законска одредба у вези са § 313. јесно казује, да од појаве ових законских одредаба не може више бити никаква новчана казна испод 5 динара, и ако поједине законске одредбе то предвиђају, сем случаја § 49. полиц. уредбе и § 316. кр. закона, кад је реч о замени казне затвором.

V

Један полицијски писар пита:

У новом издању криминалног — казнителног — законика, код § 342. стоји примедба, да ће се казна боја, о којој говори ова законска одредба, замењивати онако, како гласи примедба *** код § 317. истог закона,

Међутим, за § 317. речено је да је укинут и изнесен текст како је он гласио до закона од 11. децембра 1873. године.

Ако је § 317. одиста укинут, као што се овде вели, онда настаје питање: а ли се казна боја, која је опет укинута законом, у опште може замењивати, те би тако у опште била беспредметна наређења § 342. кр. закона.

Моли се уредништво да изволи дати своје обавештење по овоме.

— На ово питање одговарамо:

Законом од 11. децембра 1873. године укинута је тачка 7. § 12. кр. закона, која је предвиђала телесну казну.

Закон овај гласи:

„1. телесна казна укида се са свим ит.д.;
2. где би казнителни законик према досадањим наређењима прописивао телесну казну, ова ће се замењивати за преступе према одређењима §-а 33., као и с обзиром на § 30., а за иступае, арема одређењима § 317. казн. законика“.

Као што се из овога закона види, он не само што није укинуо § 317. кр. зак. као што се у најновијем издању вели, него га је нарочито задржао као начин за замену телесне казне другим одговарајућим казнама.

Према томе погрешне су примедбе и она код § 317. под *** и она код § 318. под ****, као год што је учињена погрешка што је § 33. избачен из текста закона и оглашен за укинут.

Према томе, наређења § 342 овога закона нису никако доведена у питање, јер ће се казна боја увек замењивати као и до сада по § 317. кр. закона.

VI

Суд општине ратарске, актом својим пита:

„Један грађанин ове општине, продао је пре 5—6 година једну своју башту за 300 динара, и да би купца обезбедио што боље, он је о продаји направио уговор како је продао за 600 динара, па га и код власти потврдио, пошто тапију није могао издати, јер нема земљишта колико му штити § 471. грађ. суд. поступка.

Од тога времена купац је уживао и мање.

Продавац сада хоће да врати 300 динара купцу и да узме имање натраг, али

купац тражи 600, колико и у уговору пише.

Може ли продавац у опште тражити повраћај продате земље, и да ли може сведоцима доказивати да је продајна цена 300 дин. а не 600, како у уговору стоји.

— На ово питање одговарамо:

Кад је продавац у доба продаје био земљоделац, а није имао онолико земљишта, колико му штити § 471. грађ. суд. пост. онда продаја нема законске вредност, и он може тражити продато имање навраг.

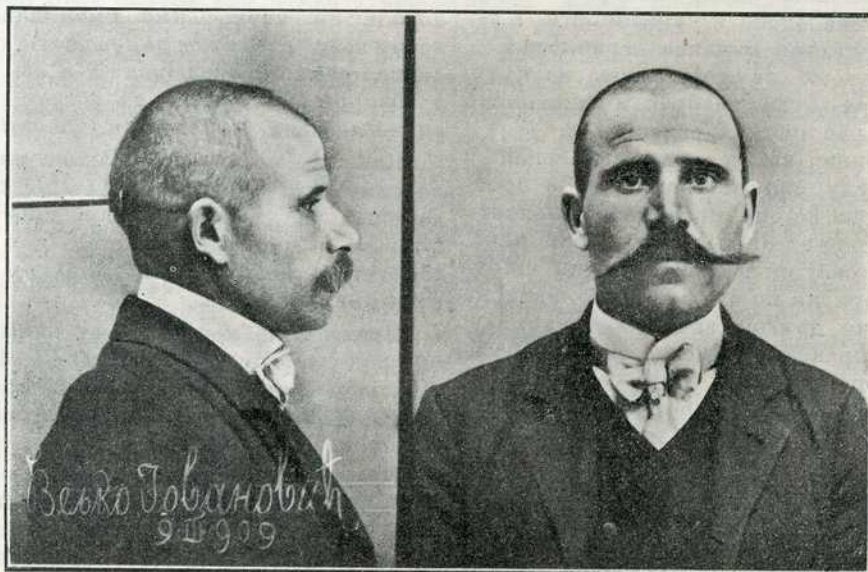
Што се тиче цене, она је утврђена уговором и противно тој јавној исправи не може се доказивати сведоцима њена величина, ма да она, у осталом, ни мало не утиче на право повраћаја, које истиче продавац.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У 1894. години убијен је у Зајечару Каича Јаковић, пекар. Убица **Вељко Јовановић**, раденик, одмах по извршеном убиству побегао је у свет, а пре извесног времена вратио се у Београд и под лажним именом **Стојан Томић** занимао се каменорезачким послом.

Октобра месеца прошле године, под истим лажним именом одговарао је и био спроведен суду због крађе, али га је суд пустио из недостатка доказа.

Ових дана се сазнало, да он носи лажно име и да је раније извршио горе поменуто убиство, те га је Управа града Београда ухватила; он је убрзо признао кривицу и по захтеву начелства окр. тимочког већ је спроведен у Зајечар.

Друга слика показује **Живојина — Живка Павловића**, надничара, родом из Београда, који се сада налази под кривичном истрагом и у притвору код кварта надлежног за извршену опасну крађу новаца.

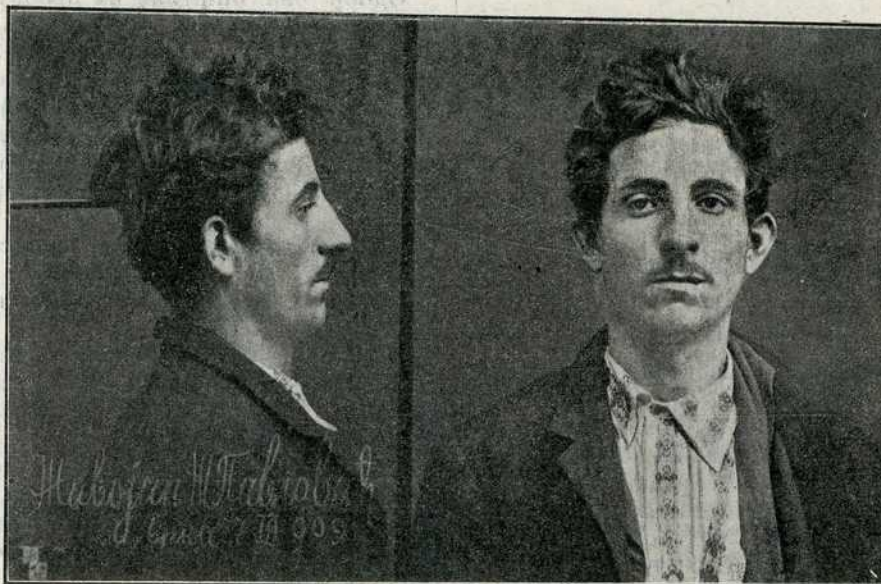
Једном је већ осуђиван за опасну крађу по пресуди првостепеног суда за варош Београд

од 9. септембра 1907. год. Бр. 44927 (шест месеца), а иступно је кажњаван за скитњу и ситније крађе небројено пута.

Вероватно је, да су оба ова лица извршила још каква казнима дела, те се моле сви они

спроведу начелству округа ваљевског с позивом на акт Бр. 3321.

Светислав Ђорђевић, бивши шлосерски калфа, а сада осуђеник пожаревачког казненог

који би што о њима ближе знали, да то доставе надлежној или најближој полицијској власти.

ПОТЕРЕ

Јосиф Бабовић, учитељ у селу Дуљанима, побегао је, пошто има да одговара за

завода, побегао је 8. тек. месеца из љубичевске економије, где је био на раду, и до данас није пронађен.

Светислав је стар 23 године, средњег стаса, смеђе косе и обрва, обичног чеда, дугих образа; од особених знакова има младеж на левом образу.

Позивају се све полицијске и општинске власти да Светислава најживље потраже у кругу своје власти, и нађеног под јаком стражом спроведу поменутом заводу с позивом на депешу Бр. 1049.

Љубомир Михајловић, бив. болничар, ноћу између 1. и 2. фебруара украо је један пар одела и побегао.

Љубомир је стар 22 године, средњег раста, без бркова; од одела има на себи: гуњ и чакшире од шајка, на глави шубару, а на ногама опанке и шарене чаране.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима да Љубомира потраже и нађеног спроведу кварту врачарском с позивом на акт Бр. 2024.

ТРАЖИ СЕ

Стевана Јаковљевића, обућарског ученика, који је 2. марта тек. године отумарао од своје куће незнано куд, тражи квартал терезински, ради предаје родитељима.

Стеван је стар 17 година, средњег раста, смеђ; од одела има на себи: мали загасит капут са пругама, пепељаве панталоне, жут и кратак иберциер, на глави шубару, а на ногама ципеле.

Нека га све полицијске и општинске власти најживље потраже и о резултату известе поменути квартал с позивом на акт Бр. 3864.

дело фалсификата код начелника среза неготинског.

Нека га све полицијске и општинске власти најживље потраже и нађеног спроведу поменутом среском начелнику с позивом на акт Бр. 7569.

Иван Дареџић, кројачки раденик, благајник раденичког синдикатског друштва у Ваљеву, проневерио је 138 динара тога друштва и побегао.

Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже у својим домањима и нађеног